
**KARAMAN YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURLAR
KURUMUNDA KALAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN
REKREATİF ETKİNLİKLERE KATILIM VE BEKLENTİLERİNİN
İNCELENMESİ**

**A RESEARCH ON UNIVERSITY STUDENTS WHO STAY IN
KARAMAN INSTITUTION OF STUDENTS CREDITS AND
DORMITORIES PARTICIPATES IN RECREATIONAL
ACTIVITIES AND THEIR EXPECTANCY**

Murat TEKİN*, **Mustafa YILDIZ***, **Murat AKYÜZ***, **Oruç Ali UĞUR***

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; Karaman Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda kalan üniversite öğrencilerinin rekreasyon alışkanlıkları ve yurtların bu konuda öğrencilere sağladığı imkanların yeterliliğini belirleyebilmek.

Araştırmanın evrenini; Karaman Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda kalan 246'sı erkek 254'ü bayan toplam 500 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma tarama modelindedir. İlk olarak araştırmanın amacına ilişkin mevcut bilgiler, literatürün taranmasıyla sistematik bir şekilde verilmiştir. Böylece konu hakkında teorik bir çerçeve oluşturulmuştur. İkinci olarak araştırmanın amacına ulaşmak için geliştirilen anket, tesadüfi örnekleme yoluyla Karaman Yüksek Öğrenim Kredi Ve Yurtlar Kurumunda kalan 246'sı erkek 254'ü bayan toplam 500 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

Ayrıca; cinsiyetlere göre, rekreasyon alışkanlıkları ve yurtların bu konuda öğrencilere sağladığı imkanların yeterliliğini belirleyebilmek için geliştirilen 9 soruya *Kİ KARE* testi uygulanarak manidarlık (P) 0,05 alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS (Statistical package for social sciences) paket programı kullanılmıştır.

Yaptığımız bu çalışmanın sonucunda; hem erkek hem de bayan öğrenciler rekreatif etkinliklere ayırabilecek oranda boş zamana sahip oldukları, rekreasyon etkinliklerine katılımın akademik başarıyı arttırdığı, yurtlarda eğlenceler düzenlenmesi gerektiğini, kredi ve yurtlarda istenilen etkinlikleri ve katılımı sağlamak için tesislerin yeterli seviyede olması gerektiğini belirtmişlerdir. Fakat; bayan öğrenciler yurtlarda kalmaya başladıktan sonra genellikle rekreasyon alışkanlıklarında olumsuz değişimler olduğunu ve etkinliklere katılımın azaldığını belirtirlerken, erkek öğren-

* Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

cilerin etkinliklere katılımının arttığı ortaya çıkmıştır. Erkek öğrenciler güzel bir ortam oluşturduğu için etkinlikleri tercih etme nedeni olarak belirtirlerken, bayan öğrenciler arkadaşlarıyla birlikte oldukları için etkinlikleri tercih etmişlerdir. Genel bir sonuca varacak olursak; yurtlarda kalan öğrencilere yeterli rekreatif ortamların sunulmadığı, personelin boş zamanlar ve rekreasyon konusunda bilinçsiz ve ilgisiz kaldığı ve tesislerin yetersiz olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Boş Zaman, Devlet Yurtları, Öğrenci

ABSTRACT

The Karaman target of this study is to make clear the habits of the students staying at High Education Credit and Hostels Institution supported by the state and adequacy of the possibilities given by these hostels.

Surrounding of the research are consisted of totally 500 students, 254 of whom are female, and 246 of whom are male, are staying at High Education Hostels supported by the state in Karaman. The research is in scanning modal. Firstly, present knowledge is given by means of scanning the literature about the topic sistematically. So, a theoretic frame is made about the topic. Secondly, the questionnaire developed to get the target of the research is applied on 500 students, 254 of whom are female, and 246 of whom are male, are staying at High Education Hostels supported by the state in Karaman via random illustration. In data analysis, descriptive statistics were used.

Moreover, chi- Square Test is applied and 0,05 (P) possibility is got for 9 questions improved to show the recreation habits and adequacy of the possibilities given by these hostels according to the students' gender. SPSS (Statistical Package for Social Sciences) are used in analyzing the data and finding estimated values.

In the end of this study; both female and male students declare that they have enough free time for recreative activities, taking place in recreative activities enhances academic success, parties for students should be organized in hostels, plants are not adequate for desired activities and gathering of the students in these hostels. While the female students say that their recreation habits usually change negatively, and participating in the activities become less, but taking place in the activities of the male students become more and more after starting to stay at the hostels. Male students say that they prefer the activities since these activities create a nice environment; yet the female students prefer the activities to be together with their friends. If we make a generalization, it is observed that adequate recreative possibilities are not supported for the students, staff are not aware of the importance recreation and uninterested in the topic and the plants are not enough.

Key Words: Recreation, Leisure Time, State Dormitory, Student

GİRİŞ

Günlük yaşantımız içinde, çalışma ve diğer etkinliklerimizin sıkıcı ve kendini tekrarlayan çabalara dönüşmesi, boş zaman değerlendirme etkinliklerini yaşamımızın önemli bir parçası ve bir yenilenme aracı hâline getirmiştir. Buna paralel olarak, kişilerin boş zamanlarını değerlendirmelerine yönelik çok çeşenekli hizmetler sunan canlı bir sektör de oluşmuştur. Ekonomik verimliliğin artması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesiyle ortaya çıkan boş zamanın bilinçli bir şekilde değerlendirilmesi, pozitif sonuçları olacak bütünsel bir çaba olmalıdır. Bu konuda yapılan çalışmalarda, boş zamanın pozitif kullanımının artmasının kendini gerçekleştiren ve ruhen sağlıklı gençlerin gelişmesine katkıda bulunduğu yaygın olarak ifade edilmektedir (Passmore ve French, 2001).

Boş zaman, kişinin çalışmadığı, yaşam zorunluluklarının ve biçimsel görevinin dışında kalan ve kişinin kendi isteği yönünde harcayabileceği zamandır (Kılbaş, 2001). Bu nedenle boş zaman aslında çok önemli bir yaşam dilimini oluşturmaktadır. Bu alanda en sık kullanılan iki sözcük olan boş zaman ve rekreasyon, bir ölçüde örtüşmekle birlikte, aynı anlama gelmemektedir. Rekreasyon, yukarıda tanımlanan boş zamanın çeşitli etkinliklerle değerlendirilmesi olarak kabul edilmektedir. Aristo, boş zaman etkinliğini, “başka bir amaç olmadan, sadece yapmak için yapılan bir etkinliğin içinde bulunma durumu” şeklinde ifade etmektedir (Kraus, 1971). Önemli Fransız sosyologlarından Joffre Dumazedier de, boş zaman etkinliğini, diğer bir deyişle rekreasyonu şöyle tanımlamaktadır: Boş zaman etkinliği, kişinin çalışma, ailevi ve toplumsal zorunluluklar dışında, rahatlamak, uzaklaşmak, ya da bilgisini ve topluma katılımını artırmak için kendi isteğiyle yaratıcı kapasitesini harekete geçirdiği herhangi bir etkinliktir (Kraus, 1971).

Her geçen gün yeni rekreatif etkinlikler gündeme gelmekle beraber, sözkonusu faaliyetler bazı temel etkinlik alanları altında toplanabilir. Dumazedier, rekreatif etkinlikleri şu şekilde gruplandırmıştır (Karaküçük, 2001).

1. Sanatsal (sinema, edebiyat, tiyatro, müzik, resim, fotoğraf, vb.),
2. Entelektüel (kitap, konferanslar, radyo, TV, vb.),
3. Sosyal (aile, partiler, toplantılar, vb.),
4. Pratik (bahçecilik, el sanatları, el işleri, vb.)
5. Fiziki (spor, yürüyüş, avcılık, balıkçılık, vb.) etkinlikler.

Başka bir bölümlenmeye göre de rekreatif etkinlikler, bedensel ve zihinsel sporlar, müzik, drama, hobi aktiviteleri, el sanatları ve işleri, sosyal aktiviteler, dans, kamping ve açık hava etkinlikleri olarak sınıflandırılmaktadır. Benzer sınıflamalar, rekreatif etkinliklere katılımın, kişilerin yaşam bi-

çimlerine ve zaman kullanımlarına göre değiştiğini göstermektedir. Bu katılım çeşitliliği ülkelere, nüfusun sosyal yapısına, kültürel düzeye, çağdaş yaşam alışkanlıklarına göre de değişirken, etkinliklerin seçiminde, kişilerin sadece kendi ilgi alanını oluşturarak o alanda bazı etkinliklere katılması, diğer bir deyişle etkinliğin seçiminde özgür olması da önemli bir faktördür. Günümüzde, boş zamanın kullanımı ve rekreatif etkinlikler hızla büyüyen bir harcama alanı hâline gelmiştir (Aydoğan, 2000). Kitlelere sunulan etkinlikler de büyük bir pazar oluşturmaktadır.

Rekreatif etkinliklerde tartışma konularında biri, bu etkinliklerin ne kadarının izleme, dinleme gibi pasif etkinlikler, ne kadarının da aktif katılımlı etkinlikler olduğudur. Diğer tartışma alanı ise, kişilerin özgürce kullandıkları boş zamanda, etkinliklere ne kadar özgürce katılabilmekte olduklarıdır. Bunun yanı sıra, rekreatif etkinliklerin katılımcıya ifade ettiği değer de önemlidir. Amerika Birleşik Devletleri'nde bir üniversitede yapılan bir araştırmada kişiler, katıldıkları etkinlikleri % 38 oranında yüksek değerde, % 56 oranında düşük değerde bulduklarını belirtmişlerdir (Kelly, 1983). Buradan, kişilerin yarısından fazlasının boş zamanlarını iyi değerlendiremediklerine inandıkları anlamı çıkarılabilir.

Rekreasyonun eğlendirme ve dinlendirme işlevinin yanı sıra toplumsal değişmeyi ve kalkınmayı destekleyen eğitim işlevi de önem kazanmıştır. Özellikle toplumsallaştırma ve kişilik gelişimini sağlama açısından gençlerin yetiştirilmesinde kurumsal bir niteliğe bürünmektedir (Kılbaş, 2001). Gençlerin boş zamanlarını değerlendirmeleri ve rekreatif etkinliklere katılımları, üniversite eğitimleri sırasında okulların kendilerine sunduğu olanaklar kapsamında yarı örgütlü bir şekilde gerçekleşmekte; bu bağlamda üniversiteler öğrencilerinin resmî eğitimleri dışında kalan zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirmeleri için de yönlendirici rol üstlenebilmektedirler. Üniversitelerin hazırladıkları rekreasyon programları ve buna ilişkin altyapı olanakları, gençlerin aralarındaki iletişimi artırırken diğer katılım nedenlerini de tatmin etmektedir.

19. yüzyılın başlarında 14-15 saat olan çalışma zamanı, 20. yüzyılın başında günlük 11-12 saate ve günümüzde 8 saate kadar düşmüştür. Dünya ekonomisinin büyümesi, teknolojik gelişmelerin hızlanması insanların boş zamanlarını arttırmıştır (Genç, 1998). Boş zamanların artması, boş zaman eğilimlerini gerekli kılmıştır. Boş zaman tamamıyla isteğe bağlı bir uğraşı bütünlüğünü dile getirir. Bu uğraşı dinlenme, rahatlama, bilgi ve görgüsünü arttırma, psikolojik ve fizyolojik zevklerinde doyumunu gerçekleştirme, toplumsal hizmet katkısında bulunarak ahlâki inancın gereğini yerine getirme,

yaratıcı yeteneklerini geliştirme biçiminde ve tüm bu faaliyetlerde herhangi bir çıkar amacı gütmemek üzere gerçekleştirilen uğraşlardır (Yetim, 2000).

Boş zaman, kişinin hem kendisi hem de başkaları için bütün zorluklardan yada bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir etkinlik ile uğraşacağı zamandır (Tezcan, 1994). Bir başka deyişle kullanımı isteğe bağlı zaman, boş zamandır. Boş zamanda ve tek başına, grupla, araçlı, araçsız, açık veya kapalı alanlarda, kent içi veya kent dışında, bir organizasyon içinde veya dışında zorunlu olmadan seçilen zevk ve neşe verici her türlü etkinliklere rekreasyon denilmektedir (Karaküçük, 2001). Etkinlikler genellikle, kendisi dışında bir ödülü bulunmayan, dıştan gelen bir zorlamayla değil, içten gelen bir istekle yapılmaktadır. Rekreasyon kişinin temel gereksinimidir. Rekreasyon faaliyetleri arasında en kapsamlı, çeşitli ve ilgi çeken alanlardan biri sportif aktivitelerdir (Erkal, 1986).

Boş zaman faaliyetlerinin yapılabilmesi, o ülkenin sosyal ve ekonomik gelişme seviyesi ile ilgilidir. Teknoloji üretebilen ve devamlı yenileyebilen ülkeler, boş zaman faaliyetlerine imkân verecek ortamı sağlayarak sporun gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Çağımızda toplumların refah ve kültür düzeylerinin bir göstergesi olarak anlam kazanan spor, sosyal ve kültürel hayatta giderek önemli olmaktadır (İmamoğlu, 1992).

YÖNTEM

Araştırmanın Amacı:

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda kalan üniversite öğrencilerinin rekreasyon alışkanlıkları ve yurtların bu konuda öğrencilere sağladığı imkanların yeterliliğini belirleyebilmek.

Evren ve Örneklem:

Araştırmanın evrenini; Karaman Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda kalan üniversite öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini; Karaman Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda kalan 246'sı erkek 254'ü bayan toplam 500 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması:

Araştırma tarama modelindedir. İlk olarak araştırmanın amacına ilişkin mevcut bilgiler, literatürün taranmasıyla sistematik bir şekilde verilmiştir. Böylece konu hakkında teorik bir çerçeve oluşturulmuştur. İkinci olarak araştırmanın amacına ulaşmak için Aslan ve Karaküçük (1997) tarafından

geliştirilen anket, tesadüfi örneklem yoluyla Karaman Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda kalan 246'sı erkek 254'ü bayan toplam 500 üniversite öğrencisine uygulanmıştır.

Verilerin Analizi:

Verilerin çözümlenmesinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Ayrıca; cinsiyetlere göre ve öğrencilerin okudukları bölümlere göre, rekreasyon alışkanlıkları ve yurtların bu konuda öğrencilere sağladığı imkanların yeterliliğini belirleyebilmek için geliştirilen 9 soruya *Kİ KARE* testi uygulanarak manidarlık (P) 0,05 alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS (Statistical package for social sciences) paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Cinsiyetlere göre üniversite öğrencilerinin rekreasyon alışkanlıkları ve yurtların bu konuda öğrencilere sağladığı imkanların yeterliliğini belirlemeye yönelik soruların dağılımı; tablo 1'den tablo 9'a kadar gösterilmiştir.

Tablo 1. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Boş Zaman Faaliyetlerinin Akademik Başarıya Etki Düzeyine İlişkin Dağılım

	Erkek		Bayan	
	f	%	f	%
Başarıyı arttırır	168	68,3	193	76,0
Başarıyı düşürür	24	9,8	22	8,7
Hiçbir etkisi yoktur	54	22,0	39	15,4
Toplam	246	100,0	254	100,0

$$X^2=4,111$$

$$Sd=2$$

$$P=0,128$$

Tablo 1'de görüldüğü gibi ; erkek öğrencilerin %68,3'ü bayan öğrencilerinde %76,0'ı boş zaman faaliyetlerinin başarıyı arttırdığını belirtmişlerdir.

Hesaplanan P değeri 0,128 > 0,05 olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 2'de görüldüğü gibi; erkek öğrencilerin %31,3'ü bayan öğrencilerinde %34,3'ü boş zaman sürelerinin 3-4 saat olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 2. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Sahip Oldukları Ortalama Boş Zaman Süresinin Ne Kadar Olduğuna İlişkin Dağılım

	Erkek		Bayan	
	f	%	f	%
HİÇ YOK	3	1,2	10	3,9
1-2 saat	10	4,1	11	4,3
3-4 saat	77	31,3	87	34,3
5-6 saat	61	24,8	78	30,7
7-8 saat	23	9,3	48	18,9
8'den fazla	72	29,3	20	7,9
Toplam	246	100,0	254	100,0

$$X^2=44,583$$

$$Sd=5$$

$$P=0,000$$

Hesaplanan P değeri $0,000 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Yurtlarda Kalmaya Başladıktan Sonra Etkinliklere Katılıma Düzeyindeki Değişime İlişkin Dağılım

	Erkek		Bayan	
	f	%	f	%
Etkinliklere katılımım arttı	74	30,1	32	12,6
Etkinliklere katılımım azaldı	33	13,4	57	22,4
Hiçbir değişiklik olmadı	139	56,5	165	65,0
Toplam	246	100,0	254	100,0

$$X^2=25,144$$

$$Sd=2$$

$$P=0,000$$

Tablo 3'de görüldüğü gibi; erkek öğrencilerin %56,5'i bayan öğrencilerinde %65,0'ı yurtlarda kalmaya başladıktan sonra etkinliklere katılımında değişme olmadığını belirtmişlerdir.

Hesaplanan P değeri $0,000 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 4'te görüldüğü gibi; erkek öğrencilerin %37,4'ü bayan öğrencilerinde %57,5'i yurtlarda eğlencelerin düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Hesaplanan P değeri $0,000 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Yurtlarda Ne Tür Etkinliklerin Yapılması Gerektiğine İlişkin Dağılım

	Erkek		Bayan	
	f	%	f	%
Spor müsabakaları düzenlenmeli	50	20,3	39	15,4
Halk oyunları kursu düzenlenmeli	2	0,8	4	1,6
Masa tenisi müsabakaları düzenlenmeli	5	2,0	2	0,8
Kurslar düzenlenmeli	2	0,8	-	-
Sergiler düzenlenmeli	10	4,1	9	3,5
Konserler düzenlenmeli	2	0,8	4	1,6
Eğlenceler düzenlenmeli	92	37,4	146	57,5
Hiçbir etkinlik yapılmamalı	-	-	2	0,8
Sinema günleri yapılmalı	-	-	13	5,1
Tiyatro günleri yapılmalı	50	20,3	19	7,5
Geziler düzenlenmeli	12	4,9	7	2,8
Konferanslar düzenlenmeli	17	6,9	5	2,0
Bilgisayar kursları düzenlenmeli	2	0,8	2	0,8
Spor müsabakaları ne konserler düzenlenmeli	-	-	2	0,8
Spor müsabakaları ne konferanslar düzenlenmeli	2	0,8	-	-
Toplam	246	100,0	254	100,0

$X^2=58,959$

$Sd=14$

$P=0,000$

Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Kredi Yurtların Dışında Düzenlenen Etkinliklere Katılma Düzeylerine İlişkin Dağılım

	Erkek		Bayan	
	f	%	f	%
Evet katılıyorum	96	39,0	76	29,9
Hayır katılmıyorum	150	61,0	178	70,1
Toplam	246	100,0	254	100,0

$X^2=4,589$

$Sd=1$

$P=0,032$

Tablo 5’de görüldüğü gibi; erkek öğrencilerin %61,0’i bayan öğrencilerinde %70,1’i kredi yurtların dışında düzenlenen etkinliklere katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Hesaplanan P değeri $0,032 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 6. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Kredi Yurtlarda İstenilen Etkinlikleri Ve Katılımı Sağlamak İçin Nelere Gerek Olduğuna İlişkin Dağılım

	Erkek		Bayan	
	f	%	f	%
Eğitilmiş personel	54	22,0	49	19,3
Tesislerin yeterli seviyede olması	154	62,9	129	50,8
Öğrencilere boş zaman faaliyetlerinin öneminin anlatılması	17	6,9	22	8,7
Eğitilmiş personel, Tesislerin yeterli seviyede olması	19	7,7	43	16,9
Eğitilmiş personel, Öğrencilere boş zaman faaliyetlerinin öneminin anlatılması	-	-	7	2,8
Tesislerin yeterli seviyede olması Öğrencilere boş zaman faaliyetlerinin öneminin anlatılması	2	0,8	4	1,6
Toplam	246	100,0	254	100,0

$$X^2=19,926$$

$$Sd=5$$

$$P=0,001$$

Tablo 6'da görüldüğü gibi; erkek öğrencilerin %62,9'u bayan öğrencilerinde %50,8'i kredi yurtlarda istenilen etkinlikleri ve katılımı sağlamak için tesislerin yeterli seviyede olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Hesaplanan P değeri $0,001 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 7. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Boş Zaman Faaliyetlerini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Dağılım

	Erkek		Bayan	
	f	%	f	%
Arkadaşlarımla birlikte olduğum için	84	34,1	101	39,8
Fazla para harcamamı gerektirmediği	18	7,3	3	1,2
Aile ve çevre baskısı olmadığı için	3	1,2	4	1,6
Güzel bir ortam olduğu için	87	35,4	89	35,0
Yeterli seviyede tesis, araç-gereç olduğu için	8	3,3	4	1,6
Arkadaşlarımla birlikte olduğum için, Fazla para harcamamı gerektirmediği	5	2,0	10	3,9
Arkadaşlarımla birlikte olduğum için, Aile ve çevre baskısı olmadığı için	7	2,8	4	1,6
Arkadaşlarımla birlikte olduğum için, Güzel bir ortam olduğu için	28	11,4	39	15,4
Fazla para harcamamı gerektirmediği, Güzel bir ortam olduğu için	6	2,4	-	-
Toplam	246	100,0	254	100,0

$$X^2=23,944$$

$$Sd=8$$

$$P=0,002$$

Tablo 7’de görüldüğü gibi; erkek öğrencilerin %35,4’ü boş zaman faaliyetlerini tercih etme nedenleri olarak güzel bir ortam oluştuğu için tercih ederim diye belirtirlerken bayan öğrencilerinde %39,8’i arkadaşlarıyla birlikte olduğum için boş zaman faaliyetlerini tercih ederim diye belirtmişlerdir.

Hesaplanan P değeri $0,002 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 8. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Boş Zaman Faaliyetlerinin Üzerlerinde Bıraktığı Etkiye İlişkin Dağılım

	Erkek		Bayan	
	f	%	f	%
Dinlendirici	55	22,4	72	28,3
Eğlenceli	55	22,4	51	20,1
Eğitici	9	3,7	-	-
Çevremi genişletiyor	4	1,6	-	-
Derslerimin baskısından kurtuluyorum	12	4,9	9	3,5
Sağlığıma olumlu etkide bulunuyor	11	4,5	8	3,1
Sosyal statü sağlıyor	13	5,3	14	5,5
Hiçbir etki sağlamıyor	3	1,2	-	-
Dinlendirici, Eğlenceli	53	21,5	62	24,4
Dinlendirici, Eğitici	7	2,8	5	2,0
Dinlendirici, Çevremi genişletiyor	3	1,2	2	0,8
Dinlendirici, Derslerimin baskısından kurtuluyorum	2	0,8	-	-
Dinlendirici, Sağlığıma olumlu etkide bulunuyor	2	0,8	-	-
Eğlenceli, Eğitici	2	0,8	12	4,7
Eğlenceli, Çevremi genişletiyor	13	5,3	11	4,3
Eğlenceli, Derslerimin baskısından kurtuluyorum	2	0,8	4	1,6
Eğlenceli, Sağlığıma olumlu etkide bulunuyor	-	-	2	0,8
Çevremi genişletiyor, Derslerimin baskısından kurtuluyorum	-	-	2	0,8
Toplam	246	100,0	254	100,0

$$X^2=36,461$$

$$Sd=17$$

$$P=0,004$$

Tablo 8’de görüldüğü gibi; erkek öğrencilerin %22,4’ü boş zaman faaliyetlerinin eğlenceli olduğunu belirtirlerken bayan öğrencilerin %28,3’ü dinlendirici olduğunu belirtmişlerdir.

Hesaplanan P değeri $0,004 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 9. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dışarıda Tercih Ettikleri Etkinlik Türlerine İlişkin Dağılım

	Erkek		Bayan	
	f	%	f	%
Spor	35	14,2	29	11,4
Sinemaya Gitmek	21	8,5	56	22,0
Yabancı Dil Kursu	5	2,0	-	-
Müzik	11	4,5	23	9,1
Eğlence yerlerine gitmek	2	0,8	2	0,8
Sergilere Gitmek	-	-	4	1,6
Tiyatroya gitmek	2	0,8	6	2,4
Spor, Sinemaya Gitmek	103	41,9	73	28,7
Spor, Yabancı Dil Kursu	5	2,0	-	-
Spor, Müzik	33	13,4	4	1,6
Spor, Eğlence yerlerine gitmek	7	2,8	-	-
Spor, Sergilere Gitmek	3	1,2	-	-
Sinemaya Gitmek, Yabancı Dil Kursu	2	0,8	2	0,8
Sinemaya Gitmek, Müzik	15	6,1	51	20,1
Sinemaya Gitmek, Eğlence yerlerine gitmek	2	0,8	2	0,8
Yabancı Dil Kursu, Müzik	-	-	2	0,8
Toplam	246	100,0	254	100,0

 $X^2=96,083$

Sd=15

P=0,000

Tablo 9’da görüldüğü gibi; erkek öğrencilerin %41,9’u bayan öğrencilerinde %28,7’si dışarıda tercih ettiğiniz etkinlik türlerinin spor yapmak ve sinemaya gitmek olduğunu belirtmişlerdir.

Hesaplanan P değeri $0,000 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre boş zaman faaliyetlerinin akademik başarıya etki düzeyine ilişkin dağılım incelendiğinde ; erkek öğrencilerin %68,3’ü bayan öğrencilerinde %76,0’ı boş zaman faaliyetlerinin başarıyı arttırdığını belirtmişlerdir. Bu bulgu Aslan ve Karaküçük (1997) “Devlet Yurtlarında Kalan Bayan Öğrencilerin Rekreasyonel Sorunları” adlı çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Hesaplanan P değeri $0,128 > 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık yoktur.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre sahip oldukları ortalama boş zaman süresinin ne kadar olduğuna ilişkin dağılım incelendiğinde; erkek öğrencilerin %31,3’ü bayan öğrencilerinde %34,3’ü boş zaman

sürelerini 3-4 saat olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulgu Balcı (2003) “Ankarada’ki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkirliklerinin Katılımlarının Araştırılması” adlı çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Hesaplanan P değeri $0,000 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre yurtlarda kalmaya başladıktan sonra etkinliklere katılıma düzeyindeki değişime ilişkin dağılım incelendiğinde; erkek öğrencilerin %56,5’i bayan öğrencilerinde %65,0’ı yurtlarda kalmaya başladıktan sonra etkinliklere katılımda değişme olmadığını belirtmişlerdir. Hesaplanan P değeri $0,000 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre yurtlarda ne tür etkinliklerin yapılması gerektiğine ilişkin dağılım incelendiğinde; erkek öğrencilerin %37,4’ü bayan öğrencilerinde %57,5’i yurtlarda eğlencelerin düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Hesaplanan P değeri $0,000 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre kredi yurtların dışında düzenlenen etkinliklere katılma düzeylerine ilişkin dağılım incelendiğinde; erkek öğrencilerin %61,0’ı bayan öğrencilerinde %70,1’i kredi yurtların dışında düzenlenen etkinliklere katılmadıklarını belirtmişlerdir. Hesaplanan P değeri $0,032 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre kredi yurtlarda istenilen etkinlikleri ve katılımı sağlamak için nelere gerek olduğuna ilişkin dağılım incelendiğinde; erkek öğrencilerin %62,9’u bayan öğrencilerinde %50,8’i kredi yurtlarda istenilen etkinlikleri ve katılımı sağlamak için tesislerin yeterli seviyede olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu bulgu Aslan ve Karaküçük (1997) “Devlet Yurtlarında Kalan Bayan Öğrencilerin Rekreatyonel Sorunları” adlı çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Hesaplanan P değeri $0,001 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre boş zaman faaliyetlerini tercih etme nedenlerine ilişkin dağılım incelendiğinde; erkek öğrencilerin %35,4’ü boş zaman faaliyetlerini tercih etme nedenleri olarak güzel bir ortam oluşturduğu için tercih ederim diye belirtirlerken bayan öğrencilerinde %39,8’i arkadaşlarıyla birlikte olduğum için boş zaman faaliyetlerini tercih ederim diye belirtmişlerdir. Bu bulgu Yazıcı (1998) “Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Anlayış Ve Alışkanlıkları Üzerine Kar-

şıklı Bir Araştırma” adlı çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Hesaplanan P değeri $0,002 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre boş zaman faaliyetlerinin üzerlerinde bıraktığı etkiye ilişkin dağılım incelendiğinde; erkek öğrencilerin %22,4’ü boş zaman faaliyetlerinin eğlenceli olduğunu belirtirken bayan öğrencilerin %28,3’ü dinlendirici olduğunu belirtmişlerdir. Güngörmüş ve Arkadaşları (2006) “Ankaradaki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Baş Zamanlarını Değerlendirme Biçimlerinin Araştırılması” adlı çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Hesaplanan P değeri $0,004 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre dışarıda tercih ettikleri etkinlik türlerine ilişkin dağılım incelendiğinde; erkek öğrencilerin %41,9’u bayan öğrencilerinde %28,7’si dışarıda tercih ettiğiniz etkinlik türlerinin spor yapmak ve sinemaya gitmek olduğunu belirtmişlerdir. Balcı (2003) “Ankarada’ki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkirliklerinin Katılımlarının Araştırılması” adlı çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Hesaplanan P değeri $0,000 < 0,05$ olduğu için gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır.

Yapılan bu çalışma sonucunda; hem erkek hem de bayan öğrenciler rekreatif etkinliklere ayırabilecek oranda boş zamana sahip oldukları, rekreasyon etkinliklerine katılımın akademik başarıyı arttırdığı, yurtlarda eğlence düzenlenmesi gerektiğini, kredi ve yurtlarda istenilen etkinlikleri ve katılımı sağlamak için tesislerin yeterli seviyede olması gerektiğini belirtmişlerdir. Fakat; bayan öğrenciler yurtlarda kalmaya başladıktan sonra genellikle rekreasyon alışkanlıklarında olumsuz değişimler olduğunu ve etkinliklere katılımın azaldığını belirtirlerken, erkek öğrencilerin etkinliklere katılımının arttığı ortaya çıkmıştır.

Erkek öğrenciler güzel bir ortam oluşturduğu için etkinlikleri tercih etme nedeni olarak belirtirlerken, bayan öğrenciler arkadaşlarıyla birlikte oldukları için etkinlikleri tercih etmişlerdir. Genel olarak; yurtlarda kalan öğrencilere yeterli rekreatif ortamların sunulmadığı, personelin boş zamanlar ve rekreasyon konusunda bilinçsiz ve ilgisiz kaldığı ve tesislerin yetersiz olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

ÖNERİLER:

1. Yurtlarda kalan öğrencilere yeterli rekreatif ortamların sunulmasında yarar görülmektedir.
2. Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu personelinin boş zamanlar ve rekreasyon konusunda bilinçli hale getirilmesinde yarar görülmektedir.
3. İstenilen etkinlikleri ve katılımı sağlamak için tesislerin yeterli seviyede olmasında yarar görülmektedir.
4. Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu öğrencilerin sahip oldukları enerjiyi boş zamanlarında olumlu yönde harcayabilecekleri ortamların oluşturulmasında yarar görülmektedir.
5. Yurt yönetiminin rekreasyonel ortamı hazırlaması öğrencilerin sosyal ve fiziksel yönden gelişmelerine katkıda bulunacağından yarar görülmektedir.

KAYNAKLAR

- Aslan S. Karaküçük, S. (1997). Devlet Yurtlarında Kalan Bayan Öğrencilerin Rekreasyonel Sorunları Ankara Örneği, Gazi üniversitesi beden eğitimi ve spor bilimleri dergisi, cilt:2 sayı:3 sayfa 51-71, Ankara
- Aydoğan, F (2000). Medya ve Serbest Zaman, Om Yayınevi, İstanbul.
- Balcı, V. (2003). Ankarada'ki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerinin Katılımlarının Araştırılması, Milli Eğitim Dergisi, Bahar 2003, Sayı:158, Sayfa 1-9 ,Ankara
- Genç, D, A. (1998). Spor Hukuku. Alfa Yayınları, İstanbul
- Güngörmüş H.A, Yetim A.A., Çalık C. (2006). Ankarada'ki Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokullarında Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Boş Zamanlarını Değerlendirme Biçimlerinin Araştırılması, Gazi Üniversitesi, Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:14, Sayı:1, Sayfa 285-298, Kastamonu
- Erkal, M, E. (1986). Sosyolojik Açıdan Spor, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara
- İmamoğlu, A. F. (1992). İki binli yıllara doğru Türk Sporuna üzerine bazı gözlemler, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, C: 8, (1): s. 9-19.
- Karaküçük, S. (2001). Rekreasyon : Boş Zamanları Değerlendirme. 3. Baskı, Bağır-gan Yayınevi, Ankara

-
- Kelly, J.R. (1983). *Leisure Identities and Interactions*, Published Allen & Unwin, USA.
- Kılbaş, Ş. (2001). *Gençlik ve Boş zaman Değerlendirme*, Anaca Yayınları, Adana.
- Kraus, R. (1971) *Recreation and Leisure in Modern Society*, TACC, USA.
- Passmore, A. French, D.(2001). “Development and Administration of a Measure to Assess Adolescents’ Participation”, *Adolescence*, Spring 2001, 36(141) pp.67-75.
- Tezcan, M. (1994). *Boş Zaman Değerlendirilmesi Sosyolojisi*. Atilla Kitabevi, Ankara
- Yazıcı, M. (1998) “Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Anlayış Ve Alışkanlıkları Üzerine Karşılıklı Bir Araştırma” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul
- Yetim, A, A. (2000). *Sosyoloji ve Spor*, Topkar Matbaacılık, Ankara.

* * * *